

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ВНЗ УКООПСІЛКИ
“ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ТОРГІВЛІ”**

*Для участі у щорічному конкурсі
студентських наукових робіт
«Від студентського самоврядування –
до самоврядування громад»*

**РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІЖНИХ СОЦІАЛЬНИХ
ПРОЕКТІВ ЯК ДІЄВИЙ СПОСІБ САМОВРЯДУВАННЯ ГРОМАД**

Автор:
магістрантка
факультету економіки та менеджменту
спеціальності “Бізнес-адміністрування”
Костіна Надія Анатоліївна

Полтава-2011

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ

1.1. Визначення сутності понять: проект, соціальний проект, менеджер проекту та управління проектами.

1.2. Традиційні та сучасні методи ефективного управління проектами.

1.3. Поняття фандрейзингу як методу пошуку джерел фінансування соціальних проектів.

РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗА КОРДОНОМ ТА МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ НА УКРАЇНІ

2.1. Роль молодіжних соціальних проектів у самоврядуванні громад.

2.2. Світовий досвід реалізації молодіжних соціальних проектів.

2.3. Можливі шляхи використання закордонного досвіду управління молодіжними проектами для самоврядування громад.

РОЗДІЛ III. РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУ «СТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОГО КЛУБУ «ДІАЛОГ ПОКОЛІНЬ» НА БАЗІ ГОРБАНІВСЬКОГО ГЕРІАТРИЧНОГО ПАНСІОНАТУ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ПРАЦІ»

3.1. Актуальність, мета та завдання проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь”.

3.2. Проведені заходи у рамках проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь”.

3.3. Подальші перспективи розвитку проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь”.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Однією з основних умов демократичного суспільства є наявність та ефективне функціонування громадського самоврядування. Студентське самоврядування – одна з перших сходинок до громадянського суспільства. Приклад Європи та США засвідчує, що саме студентське самоврядування забезпечує розвиток творчої особистості, відповідального громадянина та висококваліфікованого фахівця. Молодіжні соціальні проекти спонукають молодь до осмислення основних проблем суспільства, а від так відіграють важливу роль у пошуках способів їх розв’язання. К.Д. Ушинський зазначав: “Необхідно, щоб підліток входив у громадську роботу не статистиком, а зацікавленим учасником, перебуваючи то у ролі творця, то у ролі виконавця”. Планування проектів у поєднанні з процесами регулювання й контролю утворюють процес управління проектами, або проектний менеджмент. Світовий досвід свідчить, що підготовка проектів та їхня реалізація – це сучасний дієвий європейський метод самоврядування громади.

Наукові дослідження останніх років таких вітчизняних учених, як М. Бургін, У. Ванькович, О. Каюмова, І. Зязюн, М. Боришевський, Т. Войтенко розглядають організаційні аспекти самоврядування студентів, проблеми їхньої соціальної зрілості та самореалізації, становлення студентів як суб'єктів життєвої творчості, виховання гуманістичних цінностей, формування здатності до свідомої саморегуляції.

Але незважаючи на наявність, безумовно, значущих досліджень, які було проведено, це не відкидає потребу у подальшому висвітленні низки важливих аспектів, а саме більш конкретного визначення понять проектного менеджменту, ґрунтовного аналізу світового досвіду та шляхів адаптації закордонного досвіду на Україні.

Мета дослідження полягає у наданні теоретичного обґрунтування особливостей розробки молодіжних соціальних проектів та методів їх ефективного впровадження, проведенні аналізу світового досвіду та практичній експериментальній розробці проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь” з подальшою перспективною реалізацією на базі Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни.

Відповідно до поставленої мети визначені наступні **завдання** дослідження:

1. Узагальнити попередні дослідження, обґрунтувати та конкретизувати сутність понять “проект”, “соціальний проект”, “менеджер проекту”, “управління проектами”, “фандрейзинг”.

2. Охарактеризувати методи управління проектами та провести групування методів управління проектами за спільними ознаками.

3. Визначити роль процесу розробки та впровадження соціальних проектів у самоврядуванні громад.

4. Проаналізувати світовий досвід у реалізації молодіжних соціальних проектів та визначити можливі шляхи використання.

5. Створити методологічну основу для реалізації проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь”.

Об’єкт дослідження – процес розробки та реалізації молодіжних соціальних проектів.

Предмет дослідження – умови, принципи, методи, шляхи та засоби ефективної реалізації молодіжних соціальних проектів.

У процесі дослідження використовувалися наступні **методи**: теоретичні (при аналізі літератури вітчизняних та зарубіжних авторів з досліджуваної проблеми) абстрактно-логічний, історичний (при формулювання теоретичних узагальнень і висновків); монографічний; емпіричний (при проведенні соціологічних досліджень, анкетування), статистичні (при підбитті підсумків анкетування, побудові схем та таблиць).

Структура роботи. Складається із вступу, трьох розділів, висновків,

списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг дослідження 40 сторінках. У тексті вміщено 3 таблиці, 10 схем та 15 фотографій. У науковій роботі вміщено 22 літературні джерела.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ

1.1. Визначення сутності понять: проект, соціальний проект, менеджер проекту та управління проектами.

Слово “проект” походить від латинського “projectus”, що означає “кинутий вперед”, “виступаючий”. Отже, проект – це цілеспрямований, запланований план дій, задум, тимчасовий захід, створений з метою виробництва унікального продукту, унікальної послуги або досягнення конкретного результату.

Практика розбудови проектів прийшла на Україну із Заходу. У 1969 р. у Сполучених Штатах був створений Інститут проектного управління (Project Management Institute - PMI). PMI опублікував Довідник з управління проектами (A Guide to the Project Management Body of Knowledge - PMBOK Guide), який описує практики управління проектами, що є однаковими для “більшості проектів у більшості випадків”.

У літературі існує багато різних підходів до трактування поняття проекту. У таблиці №1 наведені найбільш розповсюдженні визначення.

Таблиця №1

Підходи до визначення поняття “проект”

№	Джерело	Визначення
1.	Тлумачний словник з управління проектами	Певне завдання з визначеними вихідними даними й встановленими результатами (цілями), що обумовлюють спосіб його вирішення.
2.	Словник Webster’s	Усе, що задумується або планується, велике підприємство.
3.	Кодекс знань про управління проектами	Задача з відомими початковими даними і результатами, які визначають спосіб її розв’язання.
4.	Англійська асоціація проект-менеджерів	Окреме підприємство з конкретними цілями, які часто включають вимоги до часу, вартості та якості результатів, що досягаються.

5.	Методичні матеріали Всесвітнього банку	Комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених для досягнення певних цілей протягом заданого часу при встановлених ресурсних обмеженнях.
6.	Проектний менеджмент	Сукупність усіх пов'язаних процесів, що ініціюються та/або протікають, за допомогою впливу розв'язується завдання в досягненні поставленої цілі, проміжних цілей, і кінцевої, в заданих обмеженнях за часом, матеріальним, фінансовим та іншим ресурсам.

Таким чином, незважаючи на різні акценти трактувань, усі визначення мають одну спільну рису: кожен проект має ціль на вході (проблему) й результат на виході (розв'язання проблеми). Відповідно до визначень можна визначити складові проекту.

Будь-який проект має наступну будову, яка зображена на рис. 1. Він включає проблему (замисел), засоби реалізації проекту (способи вирішення проблеми) та результати проекту.

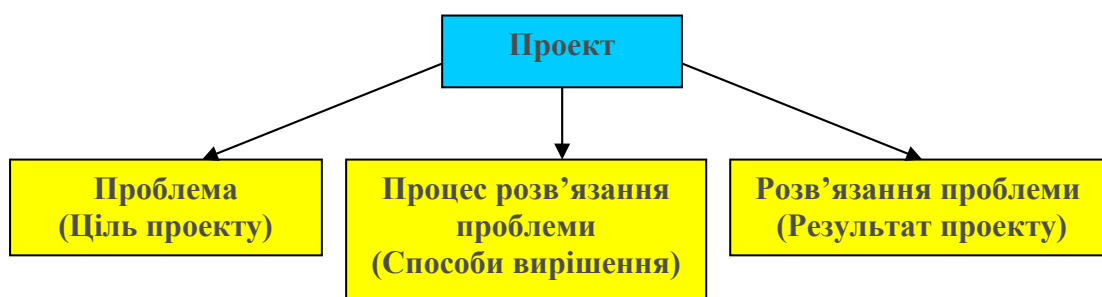

Рис. 1. Складові проекту.

Одним із різновидів проектів є **соціальний проект** – комплекс взаємопов'язаних за термінами, ресурсами та виконавцями заходів, спрямованих на розв'язання соціальної проблеми. Це сконструйоване ініціатором проекту соціальне нововведення, метою якого є створення, модернізація або підтримання у середовищі, що змінюється, матеріальної або духовної цінності. Нововведення мусить мати просторово-часові кордони, а його вплив на людей – визнаватися позитивним за соціальним значенням.

Будь-який проект потребує належного управління для успішної реалізації.

Управління проектами практикувалося ще з початку виникнення цивілізації. До 1900 року творчі архітектори та інженери управляли інженерними проектами самотужки. Наприклад, Вітрувій (1 століття до н. е.),

Кристофер Рен (1632—1723), Томас Телфорд (1757 — 1834) та Ісамбард Кінгдом Брюнель (1806 –1859). З 1950 організації почали систематично використовувати інструменти та техніки проектного управління для керування складними проектами. Як наука, управління проектами виникло з декількох прикладних наук, таких як будівництво, інженерія та оборонна діяльність.

Засновником проектного управління вважають Генрі Ганта, якого називають батьком технік планування та контролю. Він відомий завдяки використанню діаграми Ганта, як інструменту управління проектами.

Також засновником проектного управління вважають Анрі Файоля, завдяки створенню ним 5 функцій управління, що формують засади знань управління проектами та програмами. Гант та Файоль були прихильниками теорій з наукового управління Фредеріка Уінслоу Тейлора. Його робота — це попередник сучасних інструментів управління проектами, включаючи декомпозицію робіт та розподілення ресурсів.

Отже, **управління проектами** – це область знань з планування, організації та управління ресурсами з метою успішного досягнення цілей та завершення завдань проекту.

Як будь-яке починання, проект виконується та завершується відповідно до певних обмежень. Традиційно такими обмеженнями вважаються “зміст та межі” (Scope), “час” (Time) та “вартість” (Cost). Такі обмеження отримали назву **“Трикутник управління проектами”** (рис. 2), де кожна сторона є певним обмеженням. Одна сторона трикутника не може бути змінена, щоб не вплинути на інші сторони. Подальше уточнення обмежень відділяє “якість” (Quality) чи “продуктивність” впровадження проекту від “змісту та меж” і перетворює якість у четверте обмеження.

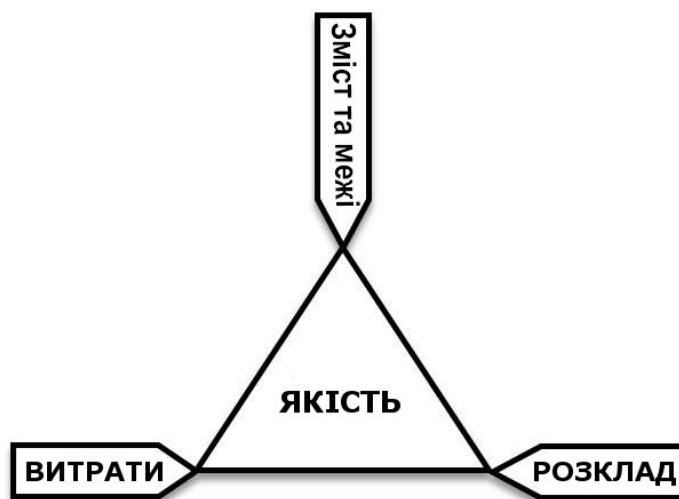

Рис. 2. Трикутник управління проектами.

Обмеження за часом — це час, за який необхідно завершити проект. Вартість — це розмір бюджету, який виділений на реалізацію проекту. Обмеження за змістом та межами — це завдання, які мають бути завершені для досягнення кінцевого результату проекту. Зазначені три обмеження досить часто взаємопов'язані: збільшення меж та обсягів завдань, зазвичай призводить до збільшення часу та вартості, обмежений час може означати збільшення вартості чи зменшення змісту та меж проекту.

Менеджер проекту — це особа відповідальна за виконання визначених завдань проекту. Головними завданнями менеджера проектів є визначення чітких завдань проекту, визначення вимог до проекту та управління трьома обмеженнями проекту: ціною, часом та обсягом завдань.

Таким чином, управління проектами забезпечує інструменти та методи, що надають змогу команді з допомогою менеджера проекту організувати свою роботу таким чином, щоб виконати вимоги щодо обмежень та досягти поставленої цілі.

1.2. Традиційні та сучасні методи ефективного управління проектами.

Успіх будь-якого проекту визначається двома відносними показниками – результативністю та ефективністю. Відомий учений у сфері управління П.Друккер, підкреслив, що результативність являється наслідком того, що “робляться потрібні і правильні речі”. А ефективність являється наслідком того, що “ці речі створюються правильно”. Тому важливим є як чітке визначення проблеми, яку проект буде розв’язувати, так і правильний процес організації вирішення цієї проблеми.

Існує велика кількість методів управління проектами. Але у загальному їх можна поділити на дві групи:

- 1) традиційні методи управління проектами – розраховані на невеликі проекти короткого чи середнього терміну виконання;
- 2) сучасні методи управління проектами – використовуються для реалізації великих проектів на довгостроковий період.

Незважаючи на вибір методів, що використовується, необхідно дуже уважно розглядати загальні цілі проекту, календарний план, вартість (витрати), одночасно з ролями та відповідальністю усіх виконавців та зацікавлених сторін.

Традиційні методи передбачають поділ проекту на етапи, що забезпечує визначення послідовності дій, що мають бути завершені. У “традиційному методі” можливо визначити 5 складових проекту (4 етапи та контроль) розвитку проекту (рис. 3):

1. **Ініціювання** – визначення мети, завдань, змісту та межі проекту.
2. **Планування та розробка** – планування часу, витрат та ресурсів з метою адекватної оцінки роботи, яку необхідно виконати, та ефективного управління ризиками протягом впровадження проекту.
3. **Виконання та впровадження** – координація людей та ресурсів, одночасно з інтеграцією та виконанням завдань проекту відповідно до плану управління проектом.

4. **Моніторинг та контроль** – огляд та оцінювання процесу виконання проекту з метою визначення відхилень від плану управління проектом.
5. **Завершення** – прийняття проекту та відповідно його закриття.

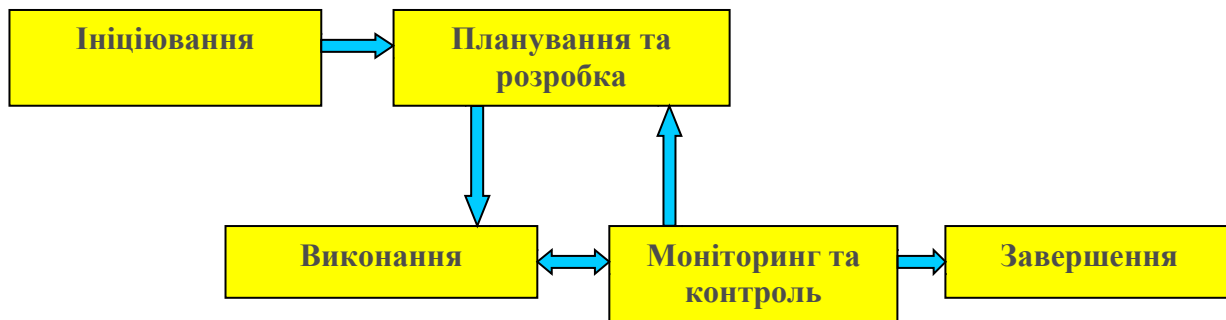

Рис. 3. Типові модель виконання проекту відповідно до традиційного методу управління.

Таким чином, відповідно до традиційного методу управління необхідно розробити **концепцію управління проектом** – попередній план впровадження ідеї проекту разом із визначеними заходами виконання та моніторингу, який надається потенційному інвестору з метою оцінки перспективності цієї пропозиції.

Концепція управління проектом включає наступні елементи:

- 1) **планування змісту** – це розробка документа про зміст проекту, який буде основою для майбутніх проектних рішень;
- 2) **визначення змісту** – поділ основного компоненту проекту на дрібніші, більш керовані компоненти;
- 3) **визначення діяльності** – це ідентифікація певних робіт, що мають бути виконані для отримання результатів проекту;
- 4) **завдання послідовності робіт** – ідентифікація і документування взаємозв'язків між роботами;
- 5) **оцінка тривалості робіт** – визначення термінів виконання проекту;
- 6) **розробка календарного плану** – аналіз послідовності робіт, тривалості їх та вимог до ресурсів з метою складання календарного плану проекту;
- 7) **планування ресурсів** – пошук ресурсів, необхідних для реалізації проекту, їх раціональний розподіл;

- 8) **оцінка вартості ресурсів**, необхідних для виконання робіт проекту;
- 9) **визначення бюджету** – складання кошторисів по кожній роботі проекту;
- 10) **розробка плану проекту** – отримання результатів від інших процесів планування та об'єднання їх в один узгоджений документ.

Зараз з'являються нові сучасні методи управління проектами. Так існує інноваційний підхід до управління проектами, який отримав назву **“Критичний ланцюг”** (Critical Chain Project Management (CCPM)). Елія Голдратт, автор CCPM, розробив покроковий метод, який дозволяє об'єктивно пріоритезувати задачі в залежності від тих цілей, які ставить перед собою організаторами проекту.

Критичний шлях управління проектом (Critical Chain Project Management (CCPM)) – це метод планування та управління проектами, який на перше місце ставить управління ресурсами (фізичними та людськими), необхідними для виконання завдань проекту.

Метод управління послідовністю подій (Event Chain Methodology) – це техніка управління невизначеністю та аналізу структури і плану виконання робіт (завдань), що сфокусована на визначенні та управлінні подіями та послідовностями подій, які впливають на план реалізації проекту. Управління послідовністю подій допомагає зменшувати негативний вплив досвіду взаємодії та особистих якостей, одночасно допомагаючи моделювати невизначеності у планах виконання проектів.

Таким чином, **управління проектами** – це мистецтво керівництва людськими та матеріальними ресурсами шляхом вибору й використання різних методів для досягнення визначених у проекті результатів за складом та обсягом робіт, вартості, термінам, якості і задоволенню учасників проекту.

1.3. Поняття фандрейзингу як методу пошуку джерел фінансування проектів.

Слово “фандрейзинг” походить від англійського “fundraising” — залучення ресурсів, коштів. У сучасній українській мові існує два варіанти написання і, відповідно, вимови цього слова — “фандрейзинг” і “фандрайзинг”. Доцільно використовувати перший варіант, оскільки він відповідає правильній вимові англійського слова “raise” — залучати, збирати.

Якщо благодійність — це добровільна та безкорисна допомога тим, хто її потребує, то фандрейзинг слід розглядати як метод, що спрямований на залучення цієї допомоги для тих, хто її потребує.

Фандрейзинг – це не випрошування коштів у благодійних організацій, а продаж продукту (послуги, проекту, програми, ідеї тощо) потенційному дарувальнику, спонсору, грантодавцю.

Основними завданнями фандрейзингу є:

1. Залучити ресурси для реалізації цільових програм.
2. Проаналізувати ефективність діяльності організації.
3. Зібрати нові ідеї для майбутніх програм.
4. Підвищити імідж організації та зміцнити довіру громадськості до неї.
5. Проінформувати та просвітити громадськість щодо проблем, які вирішуються.

У сфері фандрейзингу використовують наступні основні поняття:

- 1) **заявник (претендент, аплікант, шукач)** – це особа, група осіб, організація, які шукають певні ресурси для здійснення діяльності, шляхом звернення (подачі пропозицій на фінансування проекту) до донорської організації;
- 2) **донор** – це приватна особа чи організація (фонд, фундація), яка розглядає пропозицію та надає аплікатам певні ресурси у вигляді грантів на реалізацію заявленого проекту;
- 3) **грант** – це ресурси (кошти, послуг, технічне забезпечення), які надаються шукачеві на безповоротній основі. У поняття грант входить також цільова субсидія, яка надається на конкурсній основі для реалізації заявленого проекту в тій чи іншій сфері діяльності;

- 4) **пропозиція** – детальне письмове звернення до донора, яке містить повну інформацію про певну ідею з проханням про ресурсну підтримку (фінансову, технічну, матеріальну тощо);
- 5) **програма** – це план, що має свою мету, задачі, і основні кроки по досягненню мети за певний проміжок часу із залученням необхідних ресурсів;
- 6) **проект** – окрема відносно незалежна і чітко визначена частина загальної програми, що спланована і виконана самостійно.

Діяльність у сфері фандрейзингу є цілеспрямованим, спланованим і безперервним процесом. Серед основних етапів фандрейзингу є:

Перший етап – визначення потреб. На цьому етапі проводиться визначення та з'ясування проблем та потреб, формулюється їх актуальність та невідкладність, визначаються шляхи вирішення проблем, очікувані результати та необхідні витрати (ресурси).

На **другому етапі** – етапі пошуку джерел ресурсів, розробляється стратегія фандрейзингу, проводиться аналіз джерел коштів (донорів), визначається їх потенціал та інтереси, через направлення до обраного фонду листа-запита вивчається можливість підтримки ідеї.

Третій етап – звернення до донора. Цей етап передбачає підготовку та направлення заявки до відповідного фонду.

Четвертий етап – аналіз результатів. На цьому етапі проводиться аналіз та оцінюється проведена робота, надсилається подяка донору, з врахуванням отриманого досвіду планується майбутнє звернення.

Модель планування фандрейзингу зображена на рис. 3.

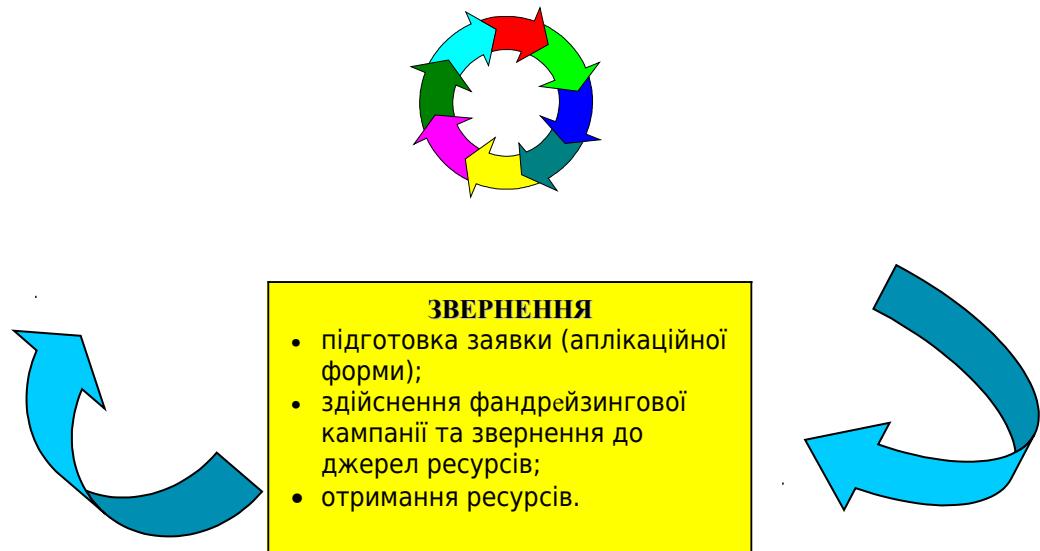

Рис. 3. Модель планування фандрейзингу.

Отже, фандрейзинг – це сучасний дієвий метод залучення джерел фінансування для реалізації проектів, особливо спрямованих на вирішення соціальних проблем.

РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗА КОРДОНОМ ТА МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ НА УКРАЇНІ

2.1. Роль молодіжних соціальних проектів у самоврядуванні громад.

Як відомо, однією з головних засад демократичного суспільства є наявність та ефективне функціонування громадського самоврядування. Адже самоврядування — це гарантоване державою право і реальна здатність громади самостійно або під відповідальність органів чи посадових осіб самоврядування вирішувати питання та проблеми у межах визначених законодавством. Студентське самоврядування можна сміливо назвати однією з перших сходинок до громадянського суспільства.

Антоніна Колодій – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і філософії Львівського регіонального інституту державного управління Академії державного управління при Президентові України – зазначає, що громадянське суспільство характеризується виконанням наступних функцій:

- 1) самоорганізованого громадянського механізму для виконання суспільних справ;
- 2) засобу соціалізації, що зменшує відчуженість індивідів та орієнтує їх на “суспільно корисні справи”;
- 3) сприятливого суспільного середовища для поширення громадянської культури.

Студентське самоврядування – це молодь, яка здатна об'єднати навколо себе однодумців для організації спільних справ. Це студенти, які мають активну позицію у житті власного навчального закладу, міста, держави та в особистому житті. Студентське самоврядування потрібно студентству, тому що це – практична школа для тих, хто бажає спробувати себе у ролі керівника, адміністратора чи лідера. Студентське самоврядування – це можливість реалізовувати суспільно значущі проекти, що підуть на користь усій громаді.

Розробка і реалізація молодіжних соціальних проектів студентами – це використання усіх набутих знань, умінь та навичок на практиці. Отже, спочатку перед студентами постає задача побачити ту соціальну проблему, яка потребує вирішення. Потім розробити проект реальних дій, які зможуть розв'язати дану проблему. Ще одним завданням є пошук ресурсів та джерел фінансування. Важливим етапом є сама реалізація проекту, для якої потрібні узгоджені дії усіх організаторів. Для успішної реалізації проекту необхідна злагоджена робота всіх ініціаторів, а отже відповідне самоврядування усередині проектної групи. Результатом проекту є суспільно корисна справа, яка усуває або поліпшує стан певної соціальної проблеми.

Прикладом молодіжної соціальної роботи є досвід німецької піонерської організації імені Ернста Тельмана (Pionierorganisation „Ernst Thälmann“). Цей

молодіжний клуб був створений у грудні 1894 р. З 1952 р. носить ім'я Ернста Тельмана. Потім переріс у велику піонерську організацію, що налічує 1,5 млн дітей у віці 6-14 років. Молодші школярі об'єднувалися у загони юних піонерів, старші – у піонерів - тельманців . Головними завданнями були організація вільного часу молоді, виховання підростаючого покоління активних патріотів своєї держави . Молоді вчені , кваліфіковані робітники і студенти активно шефствували над піонерськими організаціями , ознайомили їх з питаннями розвитку передової науки і техніки , організували олімпіади з різних галузей знань , учнівські наукові об'єднання , роботу гуртків. Важливими подіями у житті піонерської організації були піонерські зльоти. Перший зліт піонерів НДР відбувся у серпні 1952 р. у Дрездені.

Ще одним підтвердженням успішної роботи молодіжних соціальних клубів Заходу є “Молоді друзі природи Австрії” – молодіжний клуб, який був створений у 1895 р. Зараз являється великою молодіжною організацією Австрії. На даний час нараховує 55 тис. членів у віці 6-25 років. Основне завдання клубу – це організація дозвілля, вільного часу молоді як альтернатива індустрії відпочинку; залучення молоді до громадської діяльності, насамперед з охорони природи; консультація осіб, які відмовляються від несення військової служби; керівництво секціями і гуртками з альпінізму, спортивного орієнтування і т. ін. Формами роботи організації є проведення великих спортивних і культурних заходів, семінарів з актуальних проблем молоді й охорони навколишнього середовища, робота у молодіжних центрах . Організація бере участь у заходах австрійського руху прихильників миру. “Молоді друзі природи Австрії” займаються проектним менеджментом. Також діти беруть участь у допомозі організації різних заходів у будинках-інтернатах, школах-інтернатах та будинках для літніх людей.

Таким чином, потрібно підтримувати прагнення студентів до соціальної активності, адже успішна реалізація соціальних проектів необхідна для розвитку демократичного громадянського суспільства.

2.2. Світовий досвід реалізації молодіжних соціальних проектів.

Молодіжний соціальний рух Заходу несе у собі довгу історію зміни та розвитку. Він пройшов тривалий культурний та історичний шлях від самодіяльних клубів за інтересами до найпотужніших у суспільстві утворень. Зараз ми можемо констатувати, що молодіжні соціальні проекти стали практичним засобом самореалізації багатьох молодих поколінь, реальним способом самоврядування. Це спосіб, що відкриває канали зв'язку, комунікації у середовищі одного покоління, виявляючи та репрезентуючи його інтереси перед суспільством у цілому.

Ще у 1992 році, під егідою Ради Європи, Постійною конференцією Конгресу місцевих і регіональних влад Європи ухвалено Європейську Хартію участі молоді у муніципальному та регіональному житті. У Хартії сформульовано керівні принципи секторальної молодіжної політики, зокрема забезпечення молодим людям доступу до інформаційних центрів та баз даних та сприяння рівноправній участі молодих у житті суспільства; перераховуються необхідні на регіональному рівні інституціональні структури; викладено відповідні рекомендації, наприклад: створювати молодіжні ради з обраних напрямів тощо.

У 1996-1997 роках апробовано пілотний проект “Європейської добровільної служби” (European Voluntary Service), спрямований полегшити для молоді інтеграцію у суспільство і трудову діяльність шляхом долучення до реалізації соціальних й екологічних проектів у країнах ЄС.

У 1996 році Рада Європи ухвалила рекомендацію № 1286, де участь дітей та молоді у житті суспільства розглядається як реалізація Концепції про права дитини. Рекомендації стосуються забезпечення можливості враховувати

думку дитини та створити відповідні умови для участі юних громадян у житті суспільства на всіх рівнях – у сім'ї, місцевих громадах, школах та інших закладах, у судових слуханнях та в управлінні країною, щоб вчити дітей громадянській відповідальності, заохочувати зацікавлення суспільним життям.

У 1997 році Рада Європи ухвалила Рекомендацію 1997№R(97)3 про участь молоді у розбудові громадянського суспільства. Це заклик до урядів держав-членів Ради розвивати співробітництво між молодіжними організаціями та органами влади на національному, регіональному та місцевому рівнях; заохочувати молодих людей до добродійної суспільної служби; сприяти співпраці між молодими людьми та місцевими і загальнодержавними молодіжними структурами в країнах центральної та східної Європи в рамках наявних європейських програм.

Після багатьох консультацій на національних і Європейських рівнях 21 листопада 2001 року було оприлюднено Білу Книгу “Новий поштовх для європейської молоді”, яка містить заклик до молодих європейців не обмежуватись традиційними формами участі в суспільному житті, а стати активними громадянами. Біла Книга – це документ, що містить пропозиції для діяльності спільноти у певній сфері, деталізований і добре аргументований виклад політики відповідного напрямку.

До 2001 року дії Комісії у молодіжному полі переважно концентрувались на виконанні певних програм. Маастрихтський договір розширив компетенції ЄС у молодіжному полі, щоб розширити і поглибити політичні дебати, вийти за межі наявних програм ЄС, розробити дієву молодіжну політику найближчих десятиліть за 4-ма пріоритетами – “участь”, “інформація”, “волонтерські дії”, “більше розуміння і знання молоді”. У контексті прийняття молодіжного виміру країнам-членам запропоновано Білу Книгу Молодіжної Політики (White Paper on Youth Policy, листопад 2001 року).

На підставі Білої Книги Рада Міністрів в Резолюції 27 червня 2002 року встановила структуру для європейської кооперації у молодіжній сфері.

У 2003 році на Десятій конференції Конгресу місцевих та регіональних влад Європи ухвалено нову редакцію Європейської Хартії участі молоді у муніципальному та регіональному житті, у якій розділ “Напрями політики” поширено напрямом правова освіта та участь у законотворенні; розділ “Організаційна основа участі молоді у місцевому та регіональному житті” суттєво доповнено та деталізовано в частині завдань молодіжних рад, парламентів, форумів, ресурсної та організаційної підтримки діяльності зазначених молодіжних структур тощо; а також додано новий самостійний розділ “Механізми участі молоді”.

Цей новий розділ “Механізми участі молоді” визначає способи та засоби досягнення реальної та діяльної участі молоді у місцевому та регіональному житті. Серед яких: відповідна освіта молоді та просвітницька діяльність, інформування молодих громадян, запровадження інформаційних та комунікаційних технологій, просування молодіжних засобів масової інформації, підтримка молодіжного волонтерського руху, молодіжних організацій та різноманітних ініціатив, залучення молоді до діяльності недержавних інституцій та політичних партій та інше.

У листопаді 2005 року ухвалено Європейський Молодіжний Пакт та курс на розроблення інтелектуальної молодіжної політики.

20 липня 2006 року Європейська Комісія підписала комюніке, присвячене розширенню участі молоді в громадському житті. Європейський парламент у Брюсселі (Бельгія) схвалив розроблену Європейською комісією програму “Молодь у дії” на 2007-2013 роки.

Програма “Молодь у дії” на період до 2013 року набула чинності завдяки рішенню Європейського Парламенту та Ради від 15 листопада 2006 року № 1719/2006/ЕС.

Тобто, досвідчена, далекоглядна Європа з віковими бюрократичними традиціями усвідомлює необхідність залучення молоді до державного

управління і докладає до цього неабияких зусиль, зокрема ресурсних та матеріальних.

2.3. Можливі шляхи використання закордонного досвіду управління молодіжними проектами як способу самоврядування громад.

Головним пріоритетом молодіжної політики України має бути залучення молоді до участі у демократичному житті та спонукання до активної громадської діяльності. Такі цілі мають три основні виміри, окреслені рішенням Ради Міністрів ЄС на підставі головних завдань молодіжної роботи:

- підвищення рівня участі молоді у громадському житті;
- підвищення рівня участі молоді у системі представницької демократії;
- підтримка різних форм навчання молоді щодо можливостей участі у громадському житті.

Проекти повинні відображати вище зазначені три напрямки молодіжної роботи шляхом використання пріоритету громадського молодіжного самоврядування як виховного принципу під час втілення проектів.

Отже, підготовка проектів та їхня реалізація – це дієвий європейський метод самоврядування громади.

У плані самоврядування громад проекти повинні відповідати таким ключовим принципам:

- 1) існування відкритого простору для інтерактивних взаємодій учасників (уникаючи пасивного сприймання інформації);
- 2) повага до індивідуальних знань і вмінь;
- 3) забезпечення впливу на процес рішень у проекті, а не просто залучення;
- 4) проектний підхід має бути широким, а не просто набором технічних елементів.

Самоврядування громад передбачає й певні принципи діяльності під час реалізації проектів, як:

- 1) переорієнтація традиційної ролі зовнішнього “експерта” (переорієнтація процесу навчання – від окремого до загального);
- 2) фасилітація діяльності молоді для отримання власних висновків (передача ведучої ролі);
- 3) самокритичний підхід фасилітаторів;
- 4) обмін ідеями і інформацією.
- 5) пошук нових інноваційних шляхів розвитку суспільства.

Техніка створення та реалізації проектів є не лише інструментом, цей підхід означає особливий стиль мислення і ставлення до світу.

У широкому сенсі, цей пріоритет передбачає застосування ключових методів, які б дозволили молоді брати активну участь у проектах уже на стадії розробки. Іншими словами, молоді люди повинні бути частиною процесу прийняття рішень, який може торкнутися їхнього проекту.

Молодіжні соціальні проекти повинні спонукати молодь до осмислення основних характеристик суспільства, а від так відігравати активну роль у спільнотах.

Для того, щоб відчуті себе частиною суспільства, молодь повинна усвідомити свою роль у розбудові сьогодення і майбутнього української держави. Отже, молодіжні соціальні проекти повинні мати практичне значення, не лише “відкривати”, а розбудовувати Україну.

**РОЗДІЛ III. РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУ
“СТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОГО КЛУБУ “ДІАЛОГ ПОКОЛІНЬ” НА
БАЗІ ГОРБАНІВСЬКОГО ГЕРІАТРИЧНОГО ПАНСІОНАТУ
ВETERANІВ ВІЙНИ ТА ПРАЦІ”**

1.1. Актуальність, мета та завдання проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь”.

Актуальність створення клубу Діалог поколінь”. На жаль, у нашому суспільстві дедалі гостріше відчувається дефіцит поваги до літніх людей, втрачаються віками підтримувані в українському народі славні традиції, що споконвіку виховували природні, щирі почуття поваги дітей і онуків до їхніх батьків, дідусів і бабусь, взагалі до людей похилого віку. Формування діалогу між старшим і молодшим поколіннями важливе завдання нашого часу. Соціальна взаємодія й підтримка інших, необхідні для душевного здоров'я людей похилого віку, мають підкріплюватися створенням певного середовища, де може відбуватися взаємодія між старшим і молодшим поколіннями. Важливо також показати молодим людям необхідність турботи про літніх людей.

Доцільність створення клубу Діалог поколінь”. Серед підопічних Горбанівського геріатричного пансіонату було проведено соціологічне дослідження шляхом анкетування (Додаток А) про бажання брати участь у заходах клубу “Діалог поколінь”, у якому взяли участь 245 чоловік. Були отримані наступні результати (рис. 4).

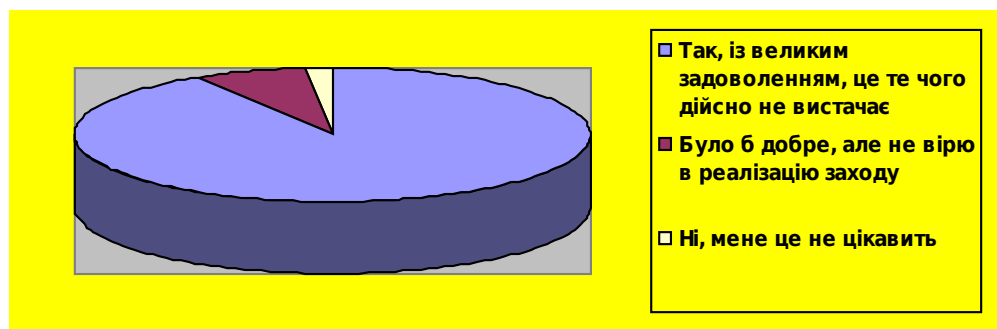

Рис. 4. “Чи хотіли б Ви брати участь у роботі клубу “Діалог поколінь”, організованих учнями та студентами?”

Також ми звернулися до студентів-активістів Полтавського університету економіки і торгівлі, Педагогічного національного університету ім. В.Г.Короленка та ВДНЗ України “УМСА” про бажання долучитися до

створення молодіжного клубу, організації заходів змістовного дозвілля для учнів і ветеранів війни та праці.

У соціологічному опитуванні (Додаток Б) взяли участь 123 студента, результати представлені на діаграмі.

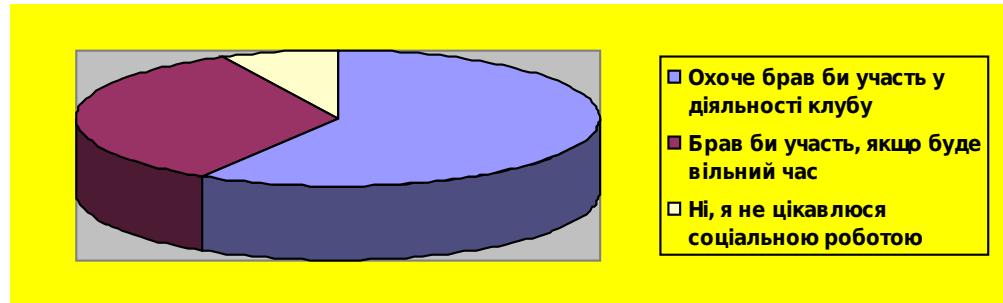

Рис. 5. “Чи хотіли б Ви брати участь у роботі клубу “Діалог поколінь”?”

Також ми запитали думку учнів про ідею створення клубу та їхнє бажання брати участь у заходах та допомагати студентам у проведенні соціальних акцій.

Анкетування (Додаток В) було проведено серед 118 школярів міста Полтави та області. Були отримані наступні результати дослідження (рис.6).

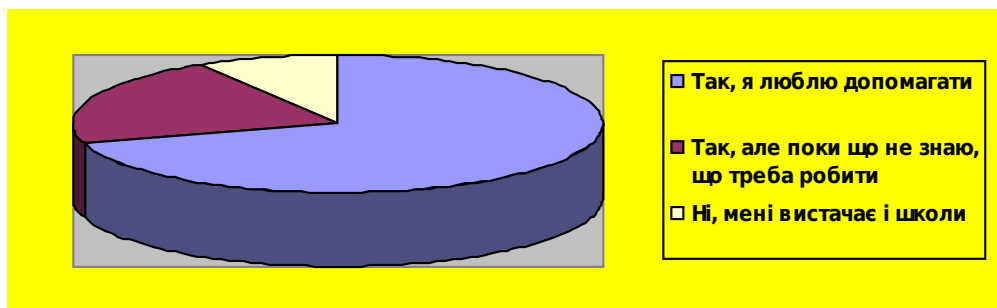

Рис. 5. “Чи хотіли б Ви брати участь у роботі клубу “Діалог поколінь”?”

Отже, підбиваючи підсумки соціологічного дослідження, можна зробити висновок, що існує дві соціальні проблеми, такі як дефіцит спілкування між різними поколіннями, а також проблема організації змістовного дозвілля.

Ми визначили, що і підопічні пансіонату, і студенти, і учні позитивно налаштовані на створення клубу й зацікавлені у його роботі. Клуб буде направлений на задоволення потреб усіх учасників.

Учасники клубу “Діалог поколінь”. До участі у роботі клубу будуть залучені три покоління: учні, студенти та ветерани війни та праці. Схема взаємодії зображена на рис. 6.

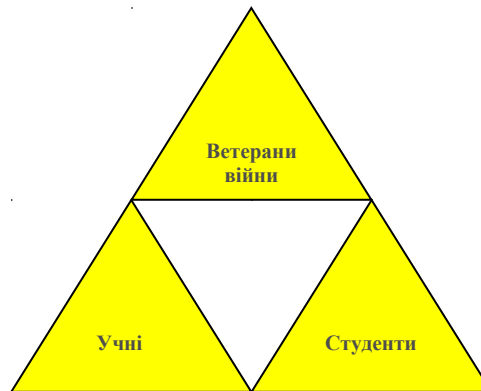

Рис. 6. Учасники клубу “Діалог поколінь”.

Мета створення молодіжного клубу “Діалог поколінь” – активне сприяння гармонізації відносин між різними віковими групами населення, що у кінцевому підсумку має позитивно позначитися на процесах згуртування нації, побудови громадянського суспільства та самоврядування громади.

Відповідно до мети були поставлені **наступні завдання:**

- 1. Виховання соціально активної молоді** – ідеалом виховання є гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна й національна свідомою людиною, що наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, є носієм кращих надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку і самовдосконалення.
- 2. Формування діалогу між старшим та молодшим поколінням** – створення сприятливих умов для спілкування є необхідною умовою для покращення взаєморозуміння між людьми різного віку, проведення заходів та акцій, які сприятимуть покращенню стосунків.
- 3. Залучення студентства та учнівства до громадської роботи** – громадська робота є невід’ємною частиною розвитку особистості, залучення учнів та студентів до громадської роботи сприятиме розвитку відповідальності та самостійності.

4. **Організація змістовного дозвілля учнів, студентів та ветеранів війни та праці** – розвиток активності, самодіяльності і творчої ініціативи учнівської та студентської молоді, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю учнів і студентів, утвердження життєвого оптимізму, розвиток навичок позитивного мислення;
5. **Формування організаторських здібностей студентів та учнів шляхом підготовки та реалізації соціальних акцій** – самостійна підготовка та реалізація заходів сприятимуть набуттю організаторського досвіду, самореалізації учнів та студентів.
6. **Привернення уваги громадськості до проблем ветеранів війни та праці** – з кожним роком кількість ветеранів війни та праці зменшується; долучення більшої кількості зацікавлених людей для надання необхідної допомоги та створення якнайсприятливіших умов є важливим напрямом роботи.

Місцем створення клубу “Діалог поколінь” є Горбанівський геріатричний пансіонат, що розташований на околиці міста Полтави у селі Горбанівка (рис.7) в екологічно-чистому районі, мальовничому куточку області. Наразі там знаходяться 276 чоловік, з них 30% інвалідів.

Рис. 7. Місце проведення проекту на карті.

Організаційна структура клубу “Діалог поколінь”. Наша команда складається із 10 студентів-волонтерів Полтавського університету економіки і торгівлі, ВДНЗ України “УМСА”, Педагогічного національного університету ім. В.Г.Короленка, школярів міста Полтави та Полтавської області.

Організатори клубу “Діалог поколінь” представлені на рис.8.

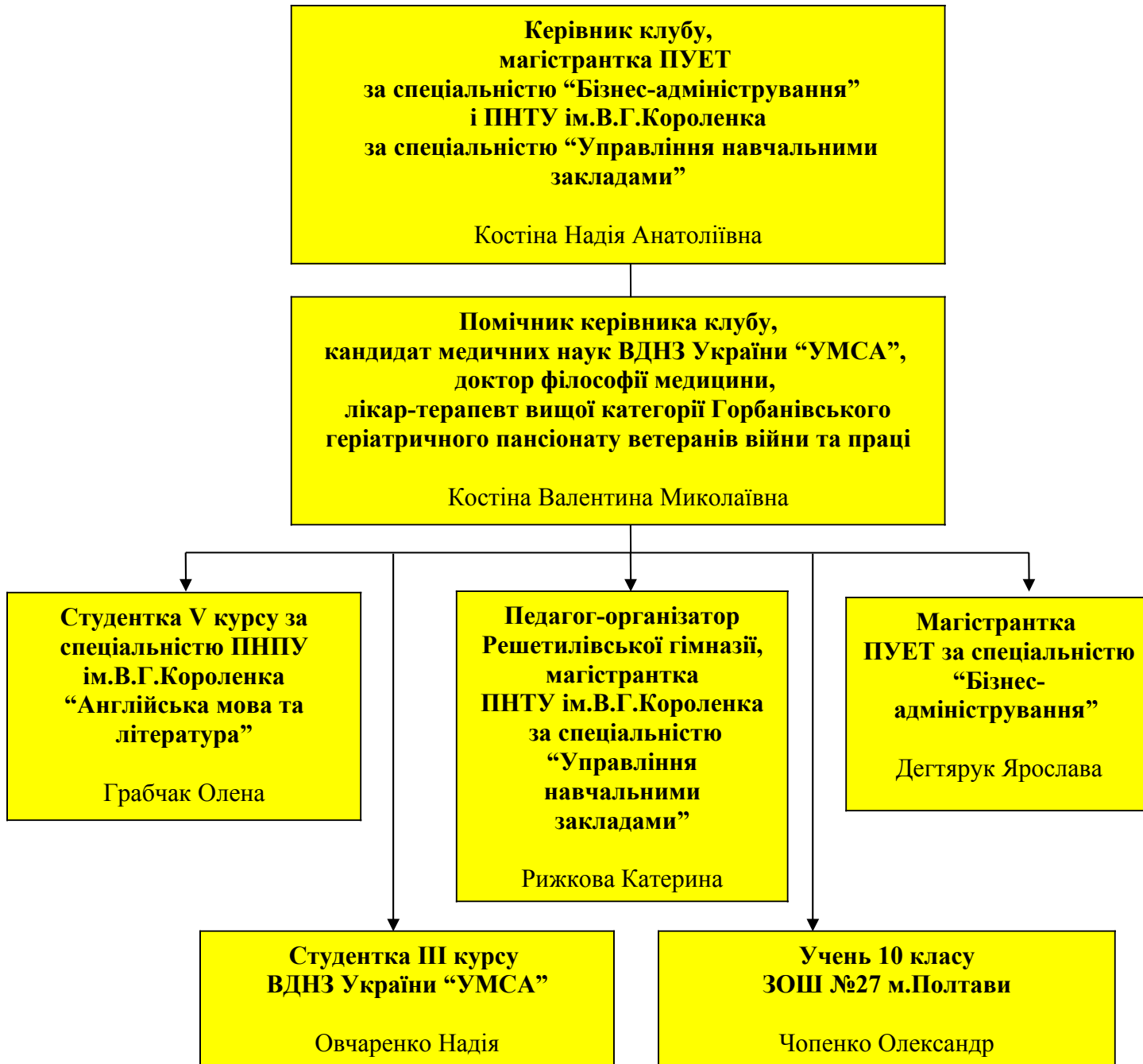

Рис.8. Організаційна структура клубу “Діалог поколінь”.

Консультантом проекту створення клубу “Діалог поколінь” є Девід Лакасс (David Lacasse), який працює методистом у в Портер і Честер

Інституті, штат Коннектикут, США. Успішно керує подібним клубом у своєму Інституті уже протягом 10 років і погодився надавати методичні рекомендації по створенню й управлінню клубом.

David Lacasse

Education Supervisor at Porter and Chester Institute

Девід Лакасс

Методист в Портер і Честер Інституті

“Throughout mankind’s history, societies have been judged on three criteria. First, on how they cared for their young. Second, on how they cared for their sick. And last, and perhaps most important, on how they cared for the old.

We have an opportunity to do something wonderful and purposeful here. This is something that should be done, can be done, and only requires a motivated leader. Nadia is an excellent choice. I can’t wait to see the results of her work.”

“Протягом усієї історії людства, суспільство оцінювали за трьома критеріями. По-перше, яким чином воно піклувалося про свою молодь. По-друге, яким чином воно дбало про своїх хворих людей. І останнє, і, можливо, найголовніше, яким чином воно піклувалося про літніх людей.

У нас є можливість зробити щось дійсно прекрасне і направлене на вирішення соціальної проблеми саме зараз. Це те, що повинно бути зробленим, та може бути зробленим, і вимагає тільки мотивованого лідера. Надя - це чудовий вибір. Я не можу дочекатися і побачити результати її роботи.”

У нашому проекті ми використовуємо формулу AIDA (першу модель рекламної формули AIDA запропонував Елмер Левіс у 1896 році) як механізм дії (рис. 9):

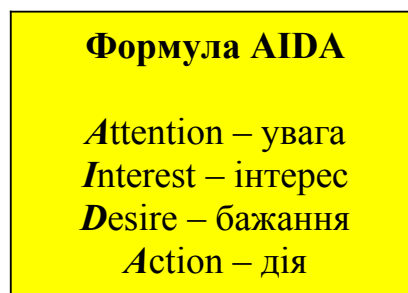

Рис. 9. Механізм реалізації за формулою AIDA.

На рис. 10 зображені етапи розвитку проекту за формулою AIDA.

Рис. 10. Етапи впровадження проекту.

Впровадження даного соціального проекту здійснюється поетапно (4 етапи).

На першому етапі (**Attention – увага**) проект повинен привернути увагу людей, які мають бажання долучитися до проекту.

Другий етап (**Interest – інтерес**) розраховано на те, щоб зацікавити майбутніх учасників шляхом надання детальної інформації з проблемної теми, навести приклади соціальних акцій та заходів.

На третьому етапі (**Desire – бажання**) є закріплення бажання учасників брати участь у діяльності клубу за допомогою включення усіх бажаючих у процес розробки соціальних проектів та заходів.

Четвертий етап (**Action – дія**) безпосередньо спрямовано на реалізацію розроблених проектів.

3.2. Проведені експериментальні заходи у рамках проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь”.

1. Організовано зустріч студентів-медиків ВДНЗ України “УМСА” із підопічними пансіонату.

Фото 1-4. Зустріч студентів-медиків з підопічними пансіонату.

2. Відбулося привітання ветеранів війни та праці з Днем Полтави. Студентський актив привітав ветеранів війни та праці.

Фото 5-6. Привітання ветеранів війни та праці з Днем Полтави.

3. Організовано концерти до Дня людей похилого віку. Привітати ветеранів-війни та праці завітали учні міста Полтави та Полтавської області.

Фото 7-10. Концерти до Дня людей похилого віку.

Таким чином, проведені заходи підтвердили отримані результати соціологічного дослідження. Усі зацікавлені учасники із задоволенням долучилися до експериментальних заходів та допомагали у їх підготовці та реалізації. Як результат усі учасники залишилися задоволені проробленою роботою, і з нетерпінням чекають майбутніх соціальних акцій.

Отже, створення клубу “Діалог поколінь” на базі Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни та праці є дуже актуальним, і буде мати велике практичне значення для полтавської громади.

3.3. Подальші перспективи розвитку проекту “Створення молодіжного клубу “Діалог поколінь”.

Роботу клубу можна розвивати у декількох напрямках, щоб забезпечити особистісно-орієнтований підхід до кожного учасника. У таблиці №2 наведені перспективні напрями роботи та заходи клубу “Діалог поколінь”.

Робоча програма клубу “Діалог поколінь”

№	Напрямок роботи	Завдання напрямку роботи	Заходи
1.	Навчальний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомити з сучасними проблемами ХІХ століття. 2. Набути навичок та умінь, необхідних у сучасному світі. 	<p>Проведення студентами тренінгів та семінарів для учнів та ветеранів війни.</p> <p>Проведення майстер-класів та авторських семінарів.</p>
2.	Виховний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виховувати любов і повагу до старших. 2. Формувати чуйність, доброту, милосердя. 3. Вчити поважати життєвий досвід старших, прислухатись до їхніх порад, допомагати їм. 4. Відроджувати звичаї і обряди нашого народу, примножувати його традиції. 5. Пробудити бажання зробити щось приємне для старших, разом з ними відчувати інтерес до традицій, цікавість до того, як це добре - вшанувати людину похилого віку, спільно порадіти святу. 	<p>Організація зустрічей студентів та учнів із підопічними пансіонату.</p> <p>Організація змістовного дозвілля на відкритому повітрі для ветеранів війни та праці з участю лікарів, студентів та школярів.</p> <p>Проведення концертів та свят.</p> <p>Поздоровлення з Днем народження підопічних пансіонату.</p> <p>Проведення бесід на морально-етичні теми, вивчення думки різних поколінь.</p>
3.	Екологічний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити рекреаційну зону на території пансіонату; 2. Забезпечити охорону навколишнього середовища; 3. Розповсюдити інформацію про екологічні проблеми області; 4. Популяризувати екологічний світогляд; 5. Пропагандувати захист довкілля. 	<p>Прибирання навколишньої території пансіонату від сміття, опалого листя.</p> <p>Очищення території від бур'янів.</p> <p>Насадження дерев на прибраній території.</p> <p>Розбиття клумби квітів.</p> <p>Слідкування за чистотою території пансіонату.</p> <p>Прибирання снігу.</p>

Із керівництвом пансіонату було узгоджено проведення ряду акцій запланованих на весну 2012 року. Таким чином, отримано дозвіл (Додаток Г) на облаштування ділянки пансіонату у паркову зону для ветеранів війни та праці.

Фото 11-14. Ділянка для облаштування парку відпочинку до початку робіт.

Фото 15. Проект ділянки для облаштування парку відпочинку після запланованих проведених робіт.

Розроблено детальний план та тривалість виконання заходів проекту й визначено відповідальних за їх реалізацію. На весну заплановані наступні заходи (таб.№3):

Таблиця №3

План заходів клубу “Діалог поколінь” на весну 2012 року

№	Дата проведення	Запланований захід	Відповідальний за виконання
1.	8 березня	Проведення свята до Дня 8 березня, привітання жінок учнями та студентами.	Костіна Н., Костіна В. Рижкова К. Грабчак О.
2.	Березень	Прибирання території пансіонату від сміття.	Костіна Н. Овчаренко Н.
3.	Березень	Очищення території від бур'янів.	Костіна Н. Овчаренко Н.
4.	Березень	Фарбування огорожі навколо майбутньої паркової зони.	Костіна Н. Чопенко О.
5.	Квітень	Підготовка території до насадження дерев та квітів.	Костіна Н. Овчаренко Н.
6.	Квітень	Закупівля дерев для насадження.	Костіна Н. Дегтярук Я.
7.	Квітень	Насадження дерев на прибраній території.	Костіна Н. Дегтярук Я.
8.	Квітень	Засадження території голландською травою,	Костіна Н.

		створення газону.	Дегтярук Я.
9.	Квітень	Розбиття клумби квітів, ландшафтних композицій.	Костіна Н. Дегтярук Я.
10.	Травень	Встановлення лавочок, облаштування паркової території.	Костіна Н. Чопенко О.
11.	Травень	Презентація створення парку відпочинку.	Костіна Н., Костіна В. Рижкова К. Грабчак О.

Отже, створення клубу “Діалог поколінь” стане позитивним досвідом у сприянні самоврядування молоді полтавської територіальної громади.

ВИСНОВКИ

У ході проведення наукового дослідження були зроблені наступні висновки:

1. Після узагальнення попередніх досліджень було конкретизовано поняття “проекту”. Визначено, що проект – це цілеспрямований, запланований план дій, розроблений для досягнення певних цілей протягом заданого часу при встановлених ресурсних обмеженнях. Будь-який проект включає проблему (замисел), засоби реалізації проекту (способи вирішення проблеми) та результати проекту. Соціальний проект – це комплекс заходів, що містить соціальне нововведення, метою якого є створення, модернізація або підтримання у середовищі, що змінюється, матеріальної або духовної цінності. Управління проектом – це процес планування, організації та

управління ресурсами з метою успішного досягнення цілей та завершення завдань проекту. Керує проектом та несе відповідальність за його реалізацію менеджер проекту. Сучасним методом пошуку джерел фінансування проектів є фандрейзинг.

2. Після аналізу методів управління проектами, вони були згруповані у дві загальні групи: традиційні методи управління проектами, які розраховані на невеликі проекти короткого чи середнього терміну виконання; та сучасні методи управління проектами, що використовуються для реалізації великих проектів на довгостроковий період. До сучасних методів відносяться “Критичний ланцюг”, який дозволяє об’єктивно пріоритезувати задачі в залежності від тих цілей, які ставить перед собою організаторами проекту. Критичний шлях управління проектом, який на перше місце ставить управління ресурсами, необхідними для виконання завдань проекту. Метод управління послідовністю подій, що сфокусований на визначенні та управлінні подіями та послідовностями подій, які впливають на план реалізації проекту.

3. Опрацювавши іноземну джерела літератури, ми прийшли до висновку, що студентське самоврядування вважається однією з перших сходинок до громадянського суспільства. Молодіжні соціальні проекти, які організовуються студентами, спонукають молодь осмислити основні проблеми суспільства, а отже відігравати активну роль у спільнотах. Визначено, що проекти – це спосіб, що відкриває канали зв’язку, комунікації у середовищі одного покоління, виявляючи та репрезентуючи його інтереси перед суспільством у цілому, практичний засіб самореалізації багатьох молодих поколінь.

4. Проаналізувавши законодавчі акти Європи щодо молодіжної політики було встановлено, що Європа усвідомлює необхідність залучення молоді до державного управління. Останні зміни, що відбулися у законодавстві – це підписання комюніке 2006 року, що присвячене розширенню участі молоді у громадському житті. Також Європейський

парламент у Брюсселі (Бельгія) схвалив розроблену Європейською комісією програму “Молодь у дії” на 2007-2013 роки. Визначено, що головним завданням України повинно бути підвищення рівня участі молоді у громадському житті шляхом розробки та реалізації проектів, покликаних на розв’язання соціальних проблем.

5. Підготовлена методологічна база для реалізації молодіжного соціального проекту по створенню клубу “Діалог поколінь” на базі Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни та праці, визначено актуальність, мету та завдання проекту, надані результати проведених соціологічних досліджень щодо доцільності та зацікавленості у проекті, окреслений реальний механізм реалізації проекту та визначені перспективи його розвитку. Здійснений звіт проведених експериментальних заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Декларація “Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні” від 15 грудня 1992 року № 2859-XII (зі змінами)
2. Закон України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” від 5 лютого 1993 року № 2998-XII (зі змінами)
3. Закон України “Про молодіжні та дитячі громадські організації” від 1 грудня 1998 року № 281-XIV (зі змінами)
4. Закон України “Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” від 21 червня 2001 року № 2558-III (зі змінами)
5. Указ Президента України “Про першочергові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики та підтримки молодіжних громадських організацій” від 6 жовтня 1999 року № 1284/99

6. Указ Президента України “Про додаткові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики” від 29 березня 2001 року № 221/2001
7. Андресюк Б.П. Місцеве самоврядування в сучасній Україні: проблеми і перспективи / Б.П. Андресюк. – К.: Стилос, 1997. – 223 с.
8. Андрущенко В., Лутай В. Філософія освіти в сучасній Україні: стан та перспективи розвитку / В. Андрущенко, В. Лутай // Вища освіта України. – 2004. - №4. – С.5-12.
9. Боришевський М. Духовні цінності як детермінанта громадянського виховання особистості / М. Боришевський// Цінності освіти і виховання : Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С. 21-25
10. Бургін М. Виховання громадянина: проблеми, структури, функції / М. Бургін // Освіта України. – 1997. – 7 берез. – С.4
11. Ванькович У. Студентське самоврядування в Україні / У. Ванькович. – К.: Молодіжна альтернатива, 2004. – 60 с.
12. Войтенко Т.О., Гончарук О.С., Привалов Ю.О. Громадянське суспільство в Україні: аналіз соціального конструювання / За ред. Ю. Саєнко. – К.: Стилос, 2002. – 368 с.
13. Вольфовська Т.О. Соціальні уявлення молоді про способи й моделі взаємодії у суспільстві / Т.О. Вольфовська // Педагогіка і психологія. – 2005. – №3. – С. 98- 106
14. Кампо В.М. Місцеве самоврядування в Україні/ В.М. Кампо. – К.: Ін Юре, 1997. – 36 с.
15. Каюмова О. Участь органів студентського самоврядування та їх об'єднань у формуванні та реалізації освітньої та молодіжної політики / О. Каюмова. – Львів: Юриспруденція, 2008. – 176 с.
16. Куйбіда В., Чушенко В. Система місцевого самоврядування в Україні/ В. Куйбіда, В. Чушенко // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2000. – Вип.35. – С.195-199
17. Ніколаєнко С. Розвиток студентського самоврядування – важливий чинник забезпечення якості вищої освіти/ С. Ніколаєнко // Освіта України.

- 2007. – №34-35. – С.1-5.
18. Hamilton Albert. Handbook of Project Management Procedures/ A. Hamilton. – TTL Publishing, Ltd. – p.34-45
19. Harrison L., Lock D. Advanced project management: a structured approach/ L. Harrison, D. Lock. – Gower Publishing, Ltd., 2004. – p.34
20. Kousholt Bjarne. Project Management/ B. Kousholt.- Nyt Teknisk Forlag, 2007. – p.59
21. Phillips Joseph. PMP Project Management Professional Study Guide/ J. Phillips. – NY: McGraw-Hill Professional, 2003. – p.354
22. Witzel Morgen. Fifty key figures in management/ M. Witzel. – Routledge, 2003. – p. 96-101

ДОДАТОК А

АНКЕТА

Оберіть відповідь, яку вважаєте найоптимальнішою:

1. Чи хотіли б Ви більше спілкуватися із молоддю?

- А. Так.
Б. Ні.
В. Можливо.

2. Чи хотіли б Ви брати участь у роботі клубу “Діалог поколінь”, організованих учнями та студентами?

- А. Так, із великим задоволенням, це те чого дійсно не вистачає.

- Б. Було б добре, але не вірю в реалізацію заходу.
В. Ні, мене це не цікавить.

3. Чи вважаєте Ви, що потрібно формувати діалог між поколіннями?

- А. Так.
Б. Ні.
В. Немає різниці.

ДОДАТОК Б

АНКЕТА

Оберіть відповідь, яку вважаєте найоптимальнішою:

1. Чи хотіли б Ви більше спілкуватися із літніми людьми?

- А. Так.
Б. Ні.
В. Можливо.

2. Чи хотіли б Ви брати участь у роботі клубу “Діалог поколінь”?

- А. Охоче брав би участь у діяльності клубу.

- Б. Брав би участь, якщо буде вільний час.
В. Ні, я не цікавлюся соціальною роботою.

3. Чи вважаєте Ви, що потрібно формувати діалог між поколіннями?

- А. Так.
Б. Ні.
В. Немає різниці.

4. Чи хотіли б Ви допомагати у створенні молодіжних проєктів?

- А. Так.
Б. Ні.

ДОДАТОК В

АНКЕТА

Оберіть відповідь, яку вважаєте найоптимальнішою:

1. Чи хотіли б Ви більше спілкуватися із літніми людьми?

- А. Так.
Б. Ні.
В. Можливо.

2. Чи хотіли б Ви брати участь у роботі клубу “Діалог поколінь”?

- А. Так, я люблю допомагати.
Б. Так, але поки що не знаю, що треба робити.
В. Ні, мені вистачає і школи.

3. Чи вважаєте Ви, що потрібно формувати діалог між поколіннями?

- А. Так.
Б. Ні.
В. Немає різниці.

4. Чи хотіли б Ви допомагати у створенні молодіжних проектів?

- А. Так.
Б. Ні.